

ตามรอย

พระพุทธองค์
4 สังเวชนียสถาน

“ แสงเทียนส่องนำทาง ตามรอยพระลี้มาลี้พุทธเจ้า
ผ่านสังเวชนียสถานไปยังดินแดนพุทธภูมิ ”

- ฐิตกรโก -

ถนน อ่อนเกตุพล

ห้าม

พระพุทธเจ้ามีจริงหรือ ?

หลายคนคงเคยตั้งคำถามกับตัวเอง หรือไม่ก็เคยได้ยินผู้ตั้งคำถามแบบนี้ และถามผู้รู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เป็นคำถามที่ตั้งขึ้นด้วยความสงสัย หลังจากได้ยินได้ฟังเกี่ยวกับพุทธประวัติที่ว่าด้วยการประสูติ การตรัสรู้ การแสดงปฐมเทศนา และการปรินิพพานของพระพุทธเจ้า ซึ่งมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ รวมอยู่ด้วย

บางคนคิดว่าหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา รวมถึงพุทธประวัติ อาจแต่งขึ้นโดยนักปราชญ์สมัยโบราณ

ถามเองก็ย้อนแย้งกันเองว่า ถ้านักปราชญ์เป็นผู้เขียนหลักธรรมและแต่งเรื่องราวขึ้นมาจริงๆ แสดงว่าคนผู้นั้นต้องเป็นคนที่ตรัสรู้แล้ว ถึงสามารถแต่งหลักธรรมขึ้นมาสอนคนได้ เพราะคำสอนและธรรมะในพระพุทธศาสนา ไม่ใช่คนธรรมดาจะคิดขึ้นมาได้ แล้วผู้ที่ตรัสรู้ธรรมอันประเสริฐคือใคร ถ้าไม่ใช่พระพุทธเจ้า

ผู้รู้หลายคนเชื่อว่า พระพุทธเจ้ามีจริตและพยายามจะตอบคำถามนี้ โดยอ้างเหตุผล 3 ประการ คือ พุทธสถานที่เป็นสังเวชนียสถานทั้ง 4 แห่ง ประวัติศาสตร์ และหลักธรรมคำสั่งสอน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานทางโบราณสถาน โบราณวัตถุที่เกี่ยวข้อง สังเวชนียสถาน 4 ตำบล คือ ลุมพินีวัน อันเป็นสถานที่ประสูติของเจ้าชาย สิทธัตถะ ราชกุมารแห่งราชวงศ์ศากยะ เมื่อ 80 ปี ก่อนพุทธศักราช, พุทธคยา สถานที่ตรัสรู้, ธรรมเมกขสถูป สถานที่แสดงปฐมเทศนาที่สารนาถ เมือง พาราณสี และสถานที่ปรินิพพาน ที่เมืองกุสินารา

สถานที่ต่างๆ เหล่านี้ ได้ปรากฏหลักฐานความมีอยู่จริงของพระพุทธเจ้าหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เสาหินอโศก” สลักอักษรพราหฺมี (พราหมณ์) ที่สร้างขึ้นสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ซึ่งมีชีวิตอยู่ระหว่าง พ.ศ. 239 - พ.ศ. 312 และทรงครองราชย์ พ.ศ. 270 - พ.ศ. 311 เป็นจักรพรรดิแห่งจักรวรรดิโมริยะ

นั่นก็หมายความว่า พระเจ้าอโศกเกิดหลังจากพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว เพียง 240 ปี ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ไม่นานนักที่พระองค์จะได้เสด็จไปยังพุทธสถานทั้ง 4 แห่ง และได้สร้างสิ่งที่เป็นที่สักการบูชาแด่องค์พระลัมบาลัมพุทธเจ้าขึ้น ปรากฏเป็นหลักฐานให้พระถังซำจั๋ง นักบวชจากประเทศจีน ซึ่งเดินทางไปศึกษาพระธรรมจดบันทึกไว้ด้วยความยาว 600 หน้า ในอีก 1,300 ปีต่อมา

ก่อนที่เซอร์อเล็กซานเดอร์ คันทิงแฮม นายพลแห่งอังกฤษที่เข้ามาปกครองอินเดีย ซึ่งมีชีวิตอยู่ระหว่าง พ.ศ. 2357-2436 เป็นนักโบราณคดีที่รู้จักกันดีในฐานะ “บิดาแห่งการสำรวจโบราณคดีอินเดีย” ได้ขุดค้นพบพุทธสถานทั้ง 4 แห่ง ปรากฏให้เห็นเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาชาวโลกมาจนถึงปัจจุบัน

รู้อย่างนี้แล้ว อยากจะไปค้นหาตามรอยพระพุทธองค์ด้วยตาตัวเองแล้วหรือยัง ถ้าพร้อมแล้ว ตามมาสิครับ หนังสือเล่มนี้พร้อมจะพาทุกท่านเข้าสู่ยุคพุทธกาลอีกครั้ง ณ บัดนี้

นมัสต์อินเดีย

คุณเคยชวนเพื่อน...หรือเคยถูกเพื่อนชวน...ไปเที่ยวอินเดียมั๊ย?
ถ้าคุณเคยชวนเพื่อน...คำตอบที่ได้เป็นอย่างไร? และถ้าคุณถูกเพื่อน
ชวน...คุณตอบเพื่อนอย่างไร?
โอ๊ย!...ไม่ไปหรอก ไม่ชอบอาหารแขก
โอ๊ย!...ไม่ไปหรอก สกปรก ทั้งวิวทั้งคนรวมกันอยู่บนถนน วนวาย
โอ๊ย!...ไม่ไปหรอกห้องน้ำห้องท่าก็ไม่ดี ได้ยินว่าไปสังเวชนียสถานต้อง
อธิศีตามทุ่งตามข้างทาง
โอ้!..ไป ไป ไป...อยากไปมานานแล้ว...อยากไปสักครั้งหนึ่งในชีวิต
อยากไปดูว่า พระพุทธเจ้ามีจริงมั๊ย?
อยากไปดูสังเวชนียสถาน 4 ตำบลเป็นอย่างไร?
อยากไปดูขอมาน...เขารู้ว่ากันว่าขอมานเยอะจริงมั๊ย? อยากไปเห็น
พวกชนชั้นวรรณะต่างๆ มันมีจริงมั๊ย?

เส้นทางแสวงบุญ 4 สังเวชนียสถาน ประเทศอินเดีย

อยากไปดูแชกเป่าปี่เรียกงูเป็นอย่างไร?

อยากไปดูที่เผาศพริมแม่น้ำคงคา... ว่ากันว่าไฟจากการเผาศพไม่เคยดับ 4,000 ปี จริงมั๊ย?

สารพัดคำตอบและคำถามที่คุณและเพื่อนจะหยิบยกมาอ้างเป็นเหตุผล เพื่อจะตอบว่าไปหรือไม่ไป

ถ้าอยากจะรู้ อยากจะเห็นตามาลิครับ

อินเดีย

อินเดีย ปกครองด้วยรูปแบบสาธารณรัฐ มี 29 รัฐ 7 ดินแดนสหภาพ มีพื้นที่ 3,287,590 ตารางกิโลเมตร ใหญ่เป็นอันดับ 7 ของโลก มีประชากรประมาณ 1,000 ล้านคน มีภาษาพูดมากถึง 800 ภาษา

ภาษาหลักที่ใช้พูดกัน 16 ภาษา เช่น ภาษาฮินดี ภาษาเบงกาลี ภาษา
อูรดู เป็นต้น มีภาษาถิ่นมากกว่า 100 ภาษา ใช้ภาษาฮินดีเป็นภาษาประจำชาติ

อินเดียเป็นแหล่งกำเนิดศาสนาที่สำคัญของโลก คือ พราหมณ์ พุทธ
ซิกข์ เซน เป็นต้น

80 % นับถือศาสนาฮินดู

11 % นับถือศาสนาอิสลาม

2 % นับถือศาสนาคริสต์

2 % นับถือซิกข์

นอกนั้นนับถือศาสนาอื่นๆ รวมทั้งศาสนาพุทธ ซึ่งส่วนมากอยู่แถบ
เมืองลาดัก หิมาจัล ลิกขิม อัธลัม เบงกอลตะวันตก และโอริสสา

การตกทายกล่าวว่า “นมัสเต” โดยการพนมมือไหว้ และสามารถ
ใช้ในการขอบคุณได้ด้วย

เวลาที่อินเดียช้ากว่าไทย 1 ชั่วโมงครึ่ง ใช้เงินสกุลรูปี 1 รูปี เท่ากับ
50 สตางค์ เปลี่ยนแปลงตามค่าเงิน

ใช้ไฟฟ้าสลับขนาด 220 โวลต์ ปลั๊กไฟ 3 ขา

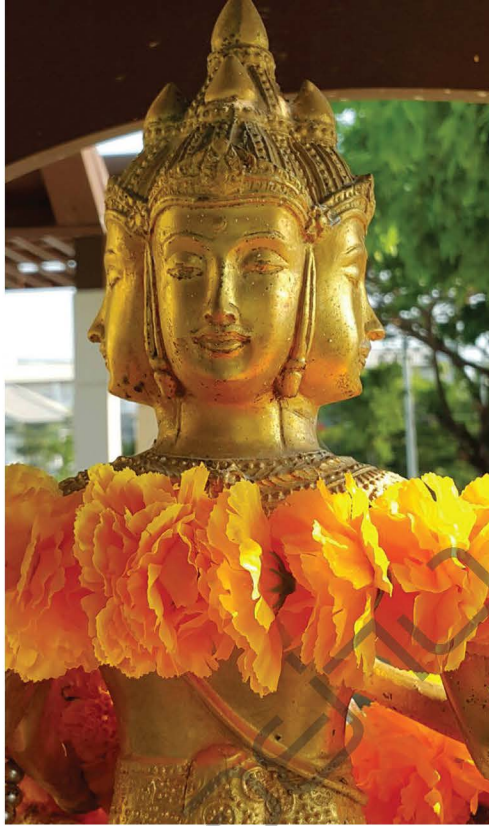
ราชการทำงาน จันทร์-ศุกร์ 09.30-18.00 น. แต่ทำกันจริงเวลา
10.00-17.00 น. พักเที่ยงค่อนข้างนาน

ธนาคารเปิด จันทร์-ศุกร์ เวลา 10.00-14.00 น. วันเสาร์ 10.00-
12.00 น.

วรรณะอินเดีย

สังคมอินเดีย เป็นสังคมชนชั้นวรรณะ ซึ่งมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
ชาวอริยะ ทำสงครามเอาชนะชาวมัลลกะ ซึ่งเป็นคนพื้นเมืองเดิม ได้
นำศาสนาพราหมณ์ มาเป็นเครื่องมือแบ่งวรรณะ ตามอวัยวะของพระพรหมที่

พระพรหม

ต่างกัน และพระพรหมได้กำหนดหน้าที่ให้วรรณะทั้ง 4 ไว้เรียบร้อยแล้ว คือ

1. **วรรณะพราหมณ์** เกิดจากโอษฐ์ของพระพรหม แต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีขาว แสดงถึงความบริสุทธิ์ มีหน้าที่กล่าวมนต์ ให้คำปรึกษากับพระเจ้าแผ่นดิน สอนมนต์ให้แก่คนทั่วไป ส่วนนักบวชจะทำหน้าที่สอนไตรเภทและประกอบพิธีทางศาสนา

2. **วรรณะกษัตริย์** เกิดจากพระอุระ (อก) ของพระพรหม และถือว่าสืบเชื้อสายมาจากพระอาทิตย์ เป็นนักรบ ทำหน้าที่รบเพื่อป้องกันหรือขยายอาณาจักร เป็นนักปกครอง เป็นพระเจ้าแผ่นดินหรือคณะผู้ปกครอง แต่งกายด้วยสีแดง

3. **วรรณะแพศย์** เกิดจากพระเพลา (ตัก) ของพระพรหม เป็นพวก
แสวงหาทรัพย์สมบัติ ได้แก่ พ่อค้า คหบดี เศรษฐี และเกษตรกร แต่งกายด้วย
สีเหลือง

4. **วรรณะศูทร** เกิดจากพระบาท (เท้า) ของพระพรหม เป็นกรรมกร
ลูกจ้างแรงงาน แต่งกายด้วยสีดำ สีทึบๆ

นอกจากนี้ยังมีอีกวรรณะหนึ่ง คือ **จัณฑาล** เป็นวรรณะต่ำสุด หมายถึง
ลูกที่เกิดจากพ่อแม่ต่างวรรณะกัน เป็นพวกจัณฑาล เป็นที่รังเกียจของคน
วรรณะอื่นๆ ไม่มีใครอยากคบด้วย

รัฐมนตรี जनतालคนแรก

ดร.เอ็มเบตการ์ (Dr.B.R. Ambedkar) คือคนที่กล้าลุกขึ้นมาประกาศ
อิสราภาพจากการแบ่งชนชั้นวรรณะตามความเชื่อของคนอินเดีย โดยการเผาตัมภีร์
ศาสนาฮินดูทิ้ง และนำพาคนจัณฑาลอีกราว 5 แสนคน เลิกนับถือพระพรหม
พระศิวะ พระอิศวร ที่เป็นต้นเหตุให้เกิดการแบ่งชนชั้นวรรณะ ประกาศตนเป็น
พุทธมามกะ นับถือศาสนาพุทธอย่างเคร่งครัด

ดร.เอ็มเบตการ์ กล่าวต่อหน้าคนจัณฑาลนับแสนคนว่า

“ข้าพเจ้าเกิดมาเป็นฮินดู เพราะข้าพเจ้าควบคุมไม่ได้ แต่จะไม่
ขอตายในฐานะฮินดู แต่ขอตายในฐานะชาวพุทธ”

“ถ้าพวกท่านต้องการจะมีชีวิตอยู่ในโลกนี้อย่างสมหวัง พวกท่านก็ควร
ทิ้งศาสนา (ฮินดู) นี้เสีย ศาสนาที่ไม่ยอมรับว่าท่านเป็นมนุษย์เยี่ยงมนุษย์ทั้ง
หลาย ไม่ยอมแม้จะอนุญาตให้ท่านดื่มน้ำสักหยดเดียวเมื่อท่านกระหาย ไม่ยอม
อนุญาตให้ท่านเข้าวัดกราบไหว้สิ่งที่ท่านเคารพ แล้วยังจะสมควรเรียกศาสนา
นี้เป็นศาสนาของท่านหรือ

ศาสนานี้กีดกันการศึกษาของท่าน ชัดขวางความเจริญก้าวหน้าของท่าน ศาสนานี้ต้องการให้คนที่โง่เขลา ได้โง่เขลาอยู่ต่อไป ให้คนที่ยากจน ได้ยากจนอยู่ต่อไป ข้าพเจ้าไม่ขอเรียกศาสนาเช่นนี้ว่าศาสนา แต่ขอเรียกว่า หลักการแห่งความหายนะ”

ดร.เอ็มเบดการ์ อดีตรัฐมนตรียุติธรรมจากคนจัณฑาล

“พระพุทธเจ้าตรัสว่า คนเราไม่ใช่ดีเพราะโคตร ไม่ใช่ดีเพราะตระกูล ไม่ใช่ดีเพราะทรัพย์ แต่จะดีหรือชั่วอยู่ที่การกระทำของบุคคลนั้นๆ”

หลังอินเดียได้รับเอกราชจากอังกฤษ เมื่อ 15 สิงหาคม 2490 รัฐสภาอินเดียได้แต่งตั้ง ดร.เอ็มเบตการ์ เป็นประธานร่างรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศอินเดีย เขาได้บัญญัติรัฐธรรมนูญอินเดียไว้ตอนหนึ่งว่า ไม่ให้ประชาชนอินเดียมีการเลือกปฏิบัติต่อกันและกันด้วยเหตุผลทางวรรณะ และวรรณะจันทาลนั้นก็ให้ยุบทิ้งเสียให้สิ้นซาก

ต่อมา ดร.เอ็มเบตการ์ ได้ตั้งพรรคกรรมกรอิสระขึ้นมา เป็นปากเสียงให้กับชาววรรณะจันทาลจนเป็นที่ยอมรับ ทำให้ได้รับเชิญเป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม” ร่วมรัฐบาลกับชาวหระลาล เนห์รู และมหาตมะ คานธี นับเป็นเกียรติยศสูงสุดของคณาวรรณะจันทาลทุกคน

สังคมอินเดีย คนที่รวยสุดๆ อันดับต้นๆ ของโลกก็คนอินเดีย คนที่จนสุดๆ ในโลกก็อยู่ที่อินเดีย เป็นสังคมที่มีความหลากหลายทั้งเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา ชนชั้นวรรณะ

ผู้หญิงอินเดีย ต้องเป็นฝ่ายขอร้องผู้ชายมาแต่งงาน โดยพ่อแม่จะเลือกคนที่มีวรรณะ ศาสนา และฐานะเท่าเทียมกัน โอกาสที่ชายหญิงจะเลือกคู่ดูใจกันเองมีน้อยมาก การมีคู่รักก่อนแต่งงาน สังคมอินเดียจะไม่ยอมรับและตำหนิผู้หญิงเป็นคนไม่ดี ลกปรก

ฝ่ายหญิงต้องจ่ายเงินค่าสินสอดให้พ่อแม่ฝ่ายชาย เป็นการตอบแทน
ค่าเลี้ยงดูบุตรชาย ในขณะที่ฝ่ายหญิงก็คิดว่าเป็นการจ่ายเงินเพื่อให้ได้เจ้าบ่าว
มาเป็นของขวัญแก่ลูกหลานตน

คนไทยกับศาสนาพุทธ

ศาสนาพุทธ เข้ามาสู่ดินแดนประเทศไทย สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช
กษัตริย์แห่งอินเดีย ที่ส่งพระสมณทูตไปเผยแผ่พุทธศาสนาในประเทศต่างๆ 9
สาย ซึ่งขณะนั้นประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนที่เรียกว่า สุวรรณภูมิ
ประกอบด้วยไทย พม่า ศรีลังกา ญวน กัมพูชา ลาว มาเลเซีย

เข้าเฝ้าถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ ณ ศาลาสหทัยสมาคม

สันนิษฐานว่า ดินแดนสุวรรณภูมิมีศูนย์กลางอยู่ที่ จ.นครปฐม เพราะปรากฏโบราณวัตถุที่สำคัญ คือ พระปฐมเจดีย์ และรูปธรรมจักรวงกลมอบเป็นหลักฐาน แต่พม่าก็อ้างว่าอยู่ที่เมืองสะเทิมทางตอนใต้ของพม่า กระทั่งพุทธศาสนาจากศรีลังกาเข้ามาสู่ประเทศไทยที่เมืองนครศรีธรรมราช ทำให้คนไทยนับถือศาสนาพุทธนับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

การนับถือพุทธศาสนาของคนไทย ส่วนใหญ่นับถือตามพ่อแม่ต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้ประเพณีวัฒนธรรมของไทยส่วนใหญ่ผูกพันอยู่กับพุทธศาสนา การเรียนหนังสือของเด็กไทยก็เริ่มขึ้นที่วัดเป็นแห่งแรก

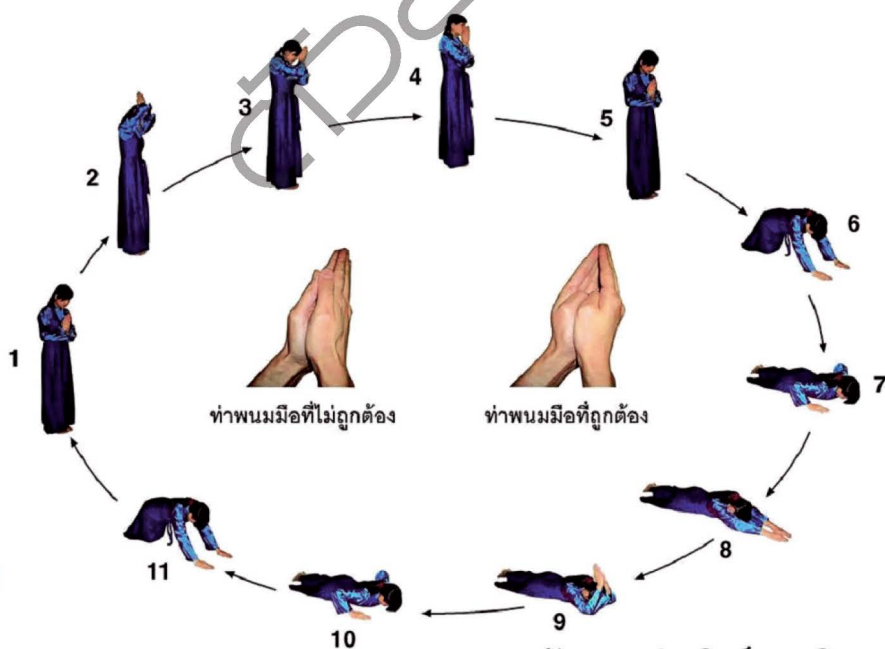
ผู้เขียนได้เข้าร่วมอุปสมบทถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ และพระบรม

วงศานวงศ์ โดยเจ้าประคุณสมเด็จพระธีรญาณมุนี เจ้าอาวาสวัดเทพศิรินทราวาส
ราชวรวิหาร ณ วัดตันพระศรียาโพธิ์ พุทธคยา ประเทศอินเดีย

การได้บวชวัดตันพระศรียาโพธิ์ ซึ่งเป็นหน่อเนื้อต้นเดียวกับที่
พระพุทธองค์ตรัสรู้เมื่อ 2,500 ปีมาแล้ว ทำให้พระพุทธรูปที่ได้บวชมีความ
ปลาบปลื้มปิติยินดีเป็นที่สุด ที่ได้มีโอกาสเข้าใกล้พระพุทธองค์ ได้อยู่ถือศีล นั่ง
สมาธิ ปฏิบัติธรรม เดินประทักษิณารอบมหาเจดีย์พุทธคยาอันศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คน
จากทั่วโลกเดินทางมากราบสักการบูชา นับแสนคนต่อวัน

ยังได้เห็นความเลื่อมใสศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาของชาวพุทธทั่ว
โลก ยิ่งเพิ่มความเชื่อถือในหลักธรรมคำสั่งสอนและความมีอยู่จริงของพระพุทธ
องค์มากยิ่งขึ้น ชาวพุทธธิเบตเป็นชนชาติหนึ่งที่เดินทางมากราบไหว้สักการะ
สังเวชนียสถานและสร้างวัดไว้ที่อินเดีย โดยเฉพาะที่พุทธคยา มีชาวธิเบต ทั้งพระ
ภราดร นั้สวตมนต์ภาวนาติดต่อกันเป็นเวลานานๆ และมีวิธีการกราบสักการบูชา
รัตนตรัยด้วยความนอบน้อมเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เรียกว่าการกราบแบบ
“อัสฌางคประดิษฐ์”

บางคนกราบทั้งวันทั้งคืน กราบเป็นพันๆ ครั้ง บางคนเดินเวียนเทียน โดยรอบองค์มหาเจดีย์พุทธคยา ระยะทางประมาณ 700-800 เมตร และชาวพุทธธิเบตบางคนเลือกที่จะเดินกราบแบบนอนพังกายไปโดยรอบมหาเจดีย์ด้วยความศรัทธา

การกราบแบบอัฐิภาวนาประดิษฐ์ เป็นการแสดงความเคารพด้วยวิธีนอนพังกายเหยียดมือ เท้า ออกไปจนสุดหล้าให้องค์พญพทั้ง 8 ตำแหน่ง คือ หน้าผาก ฝ่ามือทั้งสอง หน้าอก เข่าทั้งสอง และปลายเท้าทั้งสองจรดพื้น เป็นการสักการะอย่างสูงสุดต่อพระรัตนตรัย

ชาวพุทธบ้านเราจะเข้าวัดก็ต่อเมื่ออายุล่วงเลยตะวันบ้ายคล้อยแล้ว คนหนุ่มคนสาวจะเข้าวัดบ้างก็เฉพาะมีงานบุญตามประเพณี หรือวันสำคัญๆ เท่านั้น จึงทำให้ไม่ค่อยเห็นหนุ่มสาวชาวไทยไปแสวงบุญที่อินเดีย

ครั้นเมื่ออยากจะไปร่างกายก็ไม่ไหว เข้าทำนอง วอ.ไหว แต่ไม่ว่าง พอ วอ.ว่าง ก็ไม่ไหวเสียแล้ว

“พระพุทธเจ้าตรัสว่า
คนเราไม่ใช่ดีเพราะโคตร
ไม่ใช่ดีเพราะตระกูล
ไม่ใช่ดีเพราะทรัพย์
แต่จะดีหรือชั่วอยู่ที่
การกระทำของบุคคลนั้นๆ”

พระพุทธองค์ทรงตรัสตอบพระอนนทว่า
'ดูก่อนอนนท! สังเวชนียสถาน 4 แห่งนี้ คือ
สถานที่ที่ทศาคตประสูติ สถานที่ที่ทศาคตตรัสรู้
สถานที่ที่ทศาคตแสดงปฐมเทศนา
สถานที่ที่ทศาคตเสด็จดับขันธปรินิพพาน'
ชนทั้งหลายเดินทางไปยังสถานที่ทั้ง 4 แห่งนี้
ด้วยจิตใจที่เลื่อมใสแล้ว เมื่อสิ้นชีพ
ย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์

ตามรอยพระพุทธองค์
4 สังเวชนียสถาน

